

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 15.

TÁNCOS ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének az értékeléséhez

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.

Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

A dolgozatot a vizsgázó által használt színűtől eltérő színű tollal javítsa az alábbiak szerint!

1. Jó válasz	✓
2. Hiány(osság)	√
3. Nem tartozik szorosan a megoldáshoz	[]
4. Felesleges, értékelhetetlen rész (áthúzás)	_____
5. Súlyos hiba, tartalmi tévedés (aláhúzás)	_____
6. Értelmetlen szöveg, logikai problémák (aláhúzás)	~~~~~
7. Nyelvhelyesség (aláhúzás)	
8. Durva helyesírási hiba (aláhúzás)	=====

(Durva helyesírási hiba:

- a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése,
- az összeolvadás, a hasonulás és a kiesés hibás írásmódja,
- kis- és nagy kezdőbetű tévesztése (pl. római Birodalom, noverre, napóleoni, itáliai),
- igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása,
- tagadószó egybeírása,
- az ly- j tévesztése.)
- személynevek, műcímek hibás leírása (pl. Nyizsinszkij, Kampilli, poloveci táncok)

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van, a jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért összes/teljes pontszámot.

A feladatok egyes részeinek megoldásáért járó részpontszámokat is írja a dolgozat(ok)ra!

I. Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok javítása, értékelése

Értékelési alapelv, hogy a javítási-értékelési útmutatóban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani, ott az összes válaszelem aláhúzása, megjelölése esetén a válasz nem értékelhető.

A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely **tartalmilag megegyezik a megoldási útmutatóban szereplő válasszal**.

A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó **„jutalompont” nem adható**.

A személyek, topográfiai adatok, műcímek és fogalmak durva helyesírási hibával történő írásmódja esetén **0,5 pont, a teljes feladatlagra vonatkozóan maximum 5 pont vonható le**. Az évszázadok jelölésére az arab és római szám is elfogadható.

Az egyszerű, rövid feladatok **összpontszámát** a feladatlapon utolsó oldalán az összesítő táblázatba kell beírni az alábbi módon:

- ha ez az összpontszám egész szám, akkor először az „Összesen”, majd megismételve a „Az I. rész pontszáma egész számra kerekítve” rovatába is be kell írnia;
- ha ez az összpontszám törtszám, akkor ezt a számot írja az „Összesen” rovatba, majd a matematika szabályai szerint egész számra kerekítve (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont) a „Az I. rész pontszáma egész számra kerekítve” rovatába kell írnia.

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK**1. Feladat az őskor táncművészetével kapcsolatos.**

A feladatra összesen 4 pont adható.

a) matriarchális társadalom/anyajogú társadalom (1 pont)

b) Lehetséges megoldások:

- *A matriarchális társadalomban fontos szerepe volt a munkatáncoknak.*
- *Ebben a társadalmi formában is voltak beavató táncok.*
- *Az asztrális táncok közül a női jelleget a Hold tiszteletére járt táncok mutatták.*
(Állításonként 1 pont, maximum 2 pont adható).

c) A tavaszi áldozat / Le Sacre du Printemps (1 pont)

2. A feladat Japán tánc történetével kapcsolatos.

A feladatra összesen 4 pont adható.

a)

Az állítás igaz.	Az állítás hamis.
A	B
E	C
F	D

*Válaszelemenként 0,5 pont,
összesen 3 pont adható.*

*(Ha a tanuló egy állítás betűjelét
mindkét halmazba beírja, a
részfeladatra 0 pontot kap.)*

b)

– *Hanamicsi / „Virágos út” / Az a híd, amely a színpadot a nézőtérrel összeköti, és
amelyen a színészek a nézők közé mehetnek.*

Elfogadható válasz még: No színház színpada. (1 pont)

3. A feladat az ókor táncművészetével foglalkozik

A feladatra összesen 2 pont adható.

a) *Saturnus*

b) *Mars*

c) *Lupercus/Faunus*

Válaszelemenként 0,5 pont, összesen 1,5 pont adható.

– *vad / orgiaszerű / extatikus jellegű összejöveteleket rendeztek. (0,5 pont)*

4. A feladat a magyarországi reneszánsz táncéletével kapcsolatos.

Válaszelemenként 1 pont, összesen: 4 pont adható. Ha a tanuló csak az állítást jelöli, de nem indokolja, abban az esetben nem jár a pont.

Állítás	
Mátyás király udvarának táncéletét a korabeli tánckönyvekből ismerhetjük meg.	
Igaz	<u>Hamis</u>
Indoklás: Mátyás udvarában ekkor még nem voltak tánckönyvek./A Mátyás udvarában zajló táncéletet feljegyzésekből, útleírásokból, korabeli képzőművészeti tárgyak segítségével ismerhetjük meg. (1 pont)	
Antonio Bonfini, Mátyás király híres udvari zenésze, akinek több, magyar ihletésű reneszánsz tánczenét köszönhetünk.	
Igaz	<u>Hamis</u>
Indoklás: Antonio Bonfini nem volt zenész./ Antonio Bonfini Mátyás király krónikása volt. (1 pont)	
Beatrix királyné ferrarai kapcsolatai révén meghívta udvari táncmesterének Domenico da Ferrarát.	
Igaz	<u>Hamis</u>
Indoklás: Domenico da Ferrara nem járt/működött a magyar királyi udvarban. (1 pont)	
A leírások mellett ismerünk táncra vonatkozó tárgyi emléket is Mátyás király korából.	
<u>Igaz</u>	Hamis
Indoklás: Páros tánc ábrázolása látható például Mátyás-korabeli kályhacsempén. (1 pont)	

5. A feladat a felvilágosodás korának táncéletével kapcsolatos

A feladatra összesen 3 pont adható.

a)

1	2	3	4
D	A	C	B

A helyes sorrendre 2 pont adható, a pontszám tovább nem bontható.

b)

– Noverre születésnapjának dátuma: a Tánc világnapja. / 1727. április 29. a Tánc világnapja (1 pont)

6. A feladat a felvilágosodás korának táncéletével kapcsolatos.

Válaszelemenként 1 pont, összesen: 3 pont adható

- a) *dramaturgia/ események kapcsolata/a cselekményt fel kell építeni*
- b) *pantomim/gesztusok kifejező ereje/nem a technika, hanem a kifejezés fontos*
- c) *érzelmelek kifejezése/ mimika*

7. A feladat a romantikus balett kialakulásának előzményeivel kapcsolatos.

Válaszelemenként: 1 pont, összesen: 6 pont adható.

- a) *Jean Dauberval*
A rosszul őrzött lány
- b) *Charles-Louis Didelot*
Flóra és Zephir
- c) *Salvatore Vigano*
Prometheusz teremtményei

8. A feladat a romantikus balett történetéhez kapcsolódik.

Válaszelemenként 1 pont, összesen: 4 pont adható. Más, a megadottól eltérő, de tartalmilag megfelelő válasz is elfogadható.

Madge, a boszorkány:

Lehetséges megoldások:

- *Jamesnek mérgezett sálat adott, amely a Szilfid halálát okozta.*
- *Az első felvonásban megjósolta a szereplők sorsát.*
- *Alakította a szereplők sorsát.*

Hilarion, a vadász

Lehetséges megoldások:

- *Szerelmes Giselle-be, ezért féltékeny a hercegre.*
- *Leleplezi az álruhás herceget.*
- *Hozzájárul Giselle örületéhez és halálához.*

9. A feladat a romantikus balett történetéhez kapcsolódik.

A feladatra összesen 2 pont adható.

1. kép

Lehetséges megoldások: **Bécs, London, Párizs, Szentpétervár**

Bármely város megnevezése a felsoroltak közül 0,5 pontot ér, maximum 1 pont adható

2. kép

Lehetséges megoldások: **Bécs, Párizs, Pest, Washington**

Bármely város megnevezése a felsoroltak közül 0,5 pontot ér, maximum 1 pont adható

10. A feladat a Gyagilev-féle Orosz Balett (Ballet Russes) magyarországi hatásához kapcsolódik.

Válaszelemenként 1 pont, összesen 4 pont adható.

- a) Harangozó Gyula
- b) Léonide Massine (Leonyid Mjaszin)
- c) Pablo Picasso
- d) karakter-balett

11. A feladat a modern tánc kialakulásának időszakára vonatkozik az amerikai kontinensen.

Válaszelemenként: 0,5 pont, összesen: 6 pont adható.

A **Denishawn/Denishawn iskola** megalapításával létrejött az első szervezett **tánciskola/táncot oktató intézmény** és kutatási központ az USA-ban.

Olyanok végezték itt tanulmányaikat, mint **Martha Graham** vagy **Doris Humprey**, akik önálló tánctechnikát hoztak létre.

A intézményben komoly, sokoldalú technikai és **esztétikai/színpadi** képzést is kaptak, ill. a később létrehozott **Denishawn Dancers** nevű együttesben számtalan fellépésen próbálhatták ki magukat.

A(z) **színpadi/iskolai** gyakorlatok során teljesen újfajta **jelmez-** és díszletkészítési módokat tapasztalhattak meg.

Az iskolában **Delsarte**-gyakorlatokat és keleti tánctechnikákat oktattak.

St. Denis úgy gondolta, a táncnak nem pusztán a **szórakoztatás** az elsődleges célja.

A másik iskolalapító, **Ted Shawn** munkájának eredményeként nyert polgárjogot a **férfitánc** az amerikai szabad tánc színpadokon.

(A két táncosnő, Martha Graham és Doris Humprey neve a szövegben felcserélhető)

12. A következő feladat az első magyarországi néptánc mozgalommal foglalkozik.**a) Paulini Béla**

Paulini a színpompás népviseletben lévő táncosok látványát hasonlította egy gyöngyös bokrétához; innen ered a mozgalom neve.

b) Paulini Béla

A mindennapjainkba be kell engedni a nyugati, fejlődő kultúrát, ünnepeinkkor pedig a saját tradícióinkat, jeles napjaink hagyományait kell követni.

Válaszelemenként: 0,5 pont, összesen: 2 pont adható.

Más, a megadottól eltérő, de tartalmilag megfelelő válasz is elfogadható.

A feladatok forrása (I):

1. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c4/178-Aztec_Calendar_Stone.jpg/590px-178-Aztec_Calendar_Stone.jpg
Sexuelle Befreiung. Béjarts „Sacre du Printemps“: foto: Bejart Ballet Lausanne / Valerie Lacaze
The Rite Of Spring. Sketch for the ballet "Spring sacred" by I. Stravinsky, Nikolaj Roerich, 1913
Pogányszentpéteri karikázó, foto: MTA Zenetudományi Intézet Néptánc Archívum Fotótár
2. https://blog-001.west.edge.storage-yahoo.jp/res/blog-d7-f0/watch_compass/folder/469239/07/5558007/img_0?1338497364
3. Ismeretlen szobrász: Jupiter of Smyrna, Louvre Museum, foto: Marie-Lan Nguyen
A hadisten szobra a Bosszúálló Mars templomában,
Grüll Tibor: A halálbolygó, Hetek, Országos Közéleti Hetilap, VIII. évfolyam, 5. szám
Bacchanália Pán szobra előtt (1631-33) Nicolas POUSSIN © National Gallery, Londres
6. Jean Georges Noverre: Levelek a táncról és a balettekről, Művelt Nép Kiadó, Budapest, 1955.
8. Stéphane Phavorin Madge szerepében Szilfid című balettben, Párizs, 2013. foto Emma Kauldhar
<https://www.dansesaveclapume.com>
"La Sylphide" foto: Jelena Fetisova
https://www.bolshoirussia.com/pic_performance_big/Performances_1420805926.jpg
Vladimir Tsal as Gamekeeper and Friedemann Vogel in Giselle; foto by Jack Devant
<http://www.jackdevant.com>
Jacob Chown Hilarion szerepében a Giselle című balettben (Royal New Zealand Ballet), foto: Bill Cooper
9. Marie Taglioni Charles Didelot: "Zephyre et Flore" című balettjében (litográfia 1831)
„Fanny Elssler dancing the cachucha Paris”, 1836 (Achille Devéria litográfiája)
10. <http://100hires.hu/cikkek/harangozo-gyula>
Le Tricorne. Les Presages. Gaité Parisienne. (Ballet in one act); <http://www.bolshoimoscow.com>
12. Paulini Béla cikke, Bokrétások Lapja 1935. évi II – III. szám

II. A szöveges (kifejtendő) feladatok javítása, értékelése

1. A feladatválasztás

Kidolgozandó: **három feladat**, amiből:

- **kettő**, problémamegoldó (**rövid**) esszé
- **egy**, elemző (**hosszú**) esszé

A megoldandó **három feladat közül, legalább egynek a magyar tánc történettel** kell foglalkoznia.

A három feladat megoldásának minimum két korszakra kell vonatkoznia!

A feladatok értékelése a tanulók **hibás feladatválasztása esetén**

- Ha *három feladatot oldott meg* a tanuló, de helytelenül választott a korszakok, a feladat- típus stb. vonatkozásában, akkor
 - azt a feladatát (vagy feladatait) kell figyelmen kívül hagyni, amelyikben a legkevesebb pontot érte el, így az összpontszám kiszámításánál a legkisebb pontveszteség éri;
 - azt az egy (kettő) feladatát kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.
- Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nem jelöli egyértelműen választását, és a megoldások között van három olyan feladat, amelyik megfelel a választási szabályoknak, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni (pl. 1., 3., 5.. vagy 2., 4., 6..).
- Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nincs három olyan feladata, amely megfelel a választási szempontoknak, akkor azokat a feladatait kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte. Ha a vizsgázó *mindegyik feladatba belekezd*, és nem jelzi egyértelműen választását, akkor az **1, 2, 7-es** feladatok megoldását kell értékelni.

2. A feladatok értékelésének szempontjai

A szöveges feladatok értékelése a javítási-értékelési útmutató felhasználásával történik, amely tartalmazza a konkrét értékelési szempontokat és a **műveleteket**, valamint a hozzájuk rendelhető **tartalmakat**.

A feladatok **értékelésében** a következő szempontok (kompetenciák) a meghatározók:

a) feladatmegértés (1. kompetencia)

b) követelményeknek (kompetenciák, tartalmak) **való megfelelés,**

2. Tájékozódás térben és időben.
3. A szaknyelv alkalmazása.
4. A források használata.
5. Az eseményeket alakító tényezők feltárása.
6. Problémaközpontú feldolgozás.

c) megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

7. Megszerkesztettség, nyelvhelyesség

3. Pontozási szabályok

- a) **A feladat megértése kompetencia pontozása:** ha a vizsgázó a 2-6. kompetencia összes szerehető pontszámának nem éri el a 25%-át, akkor erre a kompetenciára, a rövid és a hosszú esszé esetében is csak 0 pont adható. Ha a vizsgázó a 2-6. kompetenciák összpontszámának eléri a 25 %-át, vagy annál többet, akkor a pontozás egészét a következő táblázat szemlélteti.

Elért %	Rövid feladat	Hosszú feladat
0-24	0 p	0
25-44	1 p	1-2 p
45-64	2 p	3-4 p
65-84	3 p	5-6 p
85-100	4 p	7-8 p

- b) **Követelményeknek való megfelelés, a műveletek és a tartalmi elemek pontozása**
Szoros összefüggés van a *műveletek* és a *tartalmi elemek* között, hiszen a vizsgázó csak a helyesen használt tartalmi elemekkel tudja bizonyítani, hogy rendelkezik-e, pl. a térben és időben való tájékozódás kompetenciájával. Mindezek alapján, például a *Források használata* kompetencia, akkor azonosítható be kompetencia műveletként, ha a vizsgázó a megadott forrásokból idéz, vagy az idézetre utal, és azokból következtetéseket von le, tehát helyesen használja a forrást.

- **A 2-3. kompetencia esetében egy tartalmi elem egy részből áll: az ismeret (adat) rögzítésből.**
- **A 4-5-6. kompetencia esetében egy tartalmi elem két részből tevődik össze: az ismeret (adat) rögzítésből és az abból levonható következtetésből/megállapításból.**

A 2-6. kompetencia pontozása: ahhoz, hogy bármelyik kompetencia pontozható legyen, a vizsgázónak a kompetenciát, mint műveletet alkalmaznia kell. (Pl. a *Tájékozódás térben és időben* kompetencia műveletét akkor alkalmazza a vizsgázó, ha azzal kapcsolatos ismeretet/információt rögzít, használ.) Ennek megfelelően minden beazonosítható kompetencia használatért 1 pont adható.

Egy művelethez (kompetenciához) a problémamegoldó **(rövid) feladatok esetében egy-két tartalom (ismeret) kapcsolódik**, míg az **elemző (hosszú) feladatokban** – különösképpen az eseményeket alakító tényezők föltárásánál és a problémaközpontú feldolgozásnál – **több, kettő-három tartalmi elem is rendelhető.**

A tartalmi elemeknél szereplő példák (pl.) azt jelzik, hogy mely tartalmak fogadhatók el jó válaszként. Természetesen a tartalmi válaszelemeknél – különösképpen a felsorolásoknál és a következtetésekénél – **más, tartalmilag hasonló helyes válasz is elfogadható!** A javítási-értékelési útmutatóban néhány tartalmi elemnél a „/” jellel elválasztva több válaszlehetőség is szerepel, mindez nem zárja ki, hogy más jó tartalmi elemeket is elfogadjon az értékelő.

c) A Megszerkesztettség, nyelvhelyesség pontozása**A problémamegoldó (rövid) feladatoknál**

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, szerkesztett szöveg, melyben nincsenek durva helyesírási hibák

1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi és több durva helyesírási hiba van benne.

0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

8 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, koherens, szerkesztett szöveg, felépítése logikus, arányosan igazodik a tartalmi kifejtéshez, megállapításai árnyaltak, több szempontúak, és nem tartalmaz nyelvtani vagy helyesírási hibát.

6 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de aránytalanul szerkesztett, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz.

4 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szöveg rosszul szerkesztett, aránytalan, hiányos (pl. a bevezetés, tárgyalás, befejezés közül valamelyik hiányzik).

A szöveg megállapításai leegyszerűsítettek, egysíkúak, nyelvhelyességi hibákat tartalmaznak.

2 pont akkor adható, ha a válasz mondatokból áll, de a mondatok között alig van (tartalmi vagy nyelvi) összefüggés, és súlyos nyelvhelyességi és helyesírási hibákat tartalmaz.

0 pont akkor adható, ha a válasz vázaltszerű, csupán szavakból áll.

4. A feladatok terjedelme

- A problémamegoldó (rövid) feladat terjedelme kb. 90-110 szó (kb. 12-14 sor) szerkesztett szöveg.
- Elemző (hosszú) feladat terjedelme kb. 160-180 szó (kb. 30-40 sor) szerkesztett szöveg.

Fontos szövegalkotási kompetencia, hogy a vizsgázó a gondolatait az előre meghatározott terjedelem keretei között fejtse ki. Indokolt esetben a kipontozott helyen megkezdett gondolat a lap üres helyein befejezhető, és ez a válaszelem is értékelhető. Ez a rövid feladatoknál max. 2–3 sort, hosszú feladatoknál kb. 3-4 sort jelent.

5. A szöveges feladatok értékelésének javasolt menete

1. Tanulmányozza át a feladatok javítási-értékelési útmutatóját!
2. Ellenőrizze a vizsgázó feladatválasztásait!
3. Legalább kétszer olvassa el a vizsgázó dolgozatát!
4. A javítási-értékelési útmutató elemei szerint állapítsa meg az egyes szempontok szerint elért pontszámot!
5. Állapítsa meg feladatonként az „*Összpontszám*”-ot, és az osztószám (2) segítségével számítsa át vizsgaponttá („*Összesen*” rovat)!
6. A vizsgapontokat **feladatonként ne kerekítse!**
7. A három esszéfeladatra kapott **vizsgapontszámokat** vezesse át a feladatlap utolsó oldalára is!
8. Számítsa ki a három **esszéfeladatban elért összesített vizsgapontszámot**, majd írja be az összesítő táblázat megfelelő rovataiba:
 - ha ez az összpontszám egész szám, akkor először az „*Összesen*”, majd megismételve a „*A II. rész pontszáma egész számra kerekítve*” rovatába is be kell írnia;
 - ha ez az összpontszám törtszám, akkor ezt a számot írja az „*Összesen*” rovatba, majd a matematika szabályai szerint egész számra kerekítve (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont) a „*A II. rész pontszáma egész számra kerekítve*” rovatába kell írnia.
9. **A feladatlap összpontszámának megállapítása**
Adja össze az I. és II. feladatlap kerekített pontszámait és írja a táblázat „*I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma*” rovatába.

II. Szöveges kifejtendő feladatok

1. A feladat rokokó stílus korának táncművészetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével, hogy milyen változásokat hozott a balerinák színpadra lépése és milyen reformok kapcsolódnak művészetükhöz a színpadi balettművészetben? **(rövid esszé)**

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja, hogy milyen jelentősége volt annak, hogy a XVII. század végén és a XVIII. század elején megjelentek a színpadon a táncosnők és működésükhöz reformok kapcsolódtak. A válasz a forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, a vizsgázó állításait a forrás és ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0-4 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a tánc történeti eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy a XVII. század második felében (1681), és a XVIII. század elején (1720-as évek), a rokokó stílusirányzatához kapcsolódva jelentek meg a táncosnők. (2 pont) Rögzíti a téma térbeli vonatkozását: pl. Franciaországban, a párizsi Operában léptek először színpadra. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat, pl.: balett, érzelmek kifejezése, technikai tudás, virtuozitás, jelmez, rokokó. (1 pont) Szakszerűen használja a következő konkrét tánc történeti fogalmakat, pl.: battue, plié, ugrások, pantomim, mimika, gesztus. (1 pont)	0-2 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti , hogy mit lát a forrásként megjelenített képeken. (rokokó ízlés, két főszereplő: Camargo és Sallé) (1 pont) Megállapítást tesz , pl. a virtuozitást képviselő Marie de Camargo és a kifejezésre, az érzelmek valóságghű ábrázolására törekvő Marie Sallé színpadi megjelenésére és reformjaira. (1 pont) Rögzíti a forrás alapján pl., hogy Camargo nyomán a táncbéli reformokhoz milyen a jelmezhez kapcsolódó változások születtek. (1 pont) Megállapítást tesz , hogy pl. Marie Sallé hogyan törekedett a kifejező erejű előadásra. (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A vizsgázó feltárja a táncosnők színpadra lépésének előzményeit, a megjelenésüket meghatározó tényezőket. Rögzíti, hogy a barokk korszakában a színpadon a nemes urak táncoltak, ez változott meg a rokokó stílus megjelenésével. (1 pont) Megállapítást tesz, hogy a barokk udvari balettben a nők nem léphettek színpadra (pl. XIV. Lajos udvarában, a balettben még a király női partnere is férfi volt) (1 pont) Rögzíti a rokokó, mint nőiesebb stílus elvárásait, a nyilvános, hivatásos színházak igényeit. (1 pont) Megállapítást tesz a felvilágosodás előszelének hatásáról Marie Sallé művészetében. (1 pont)</p>	<p>0-4 pont</p>
<p>Problémaközpontú feldolgozás</p>	<p>A vizsgázó feltárja a balerinák táncstílusának jellemzőit. Rögzíti a férfitánchoz hasonlító virtuozitás elvárásait. (1 pont) Megállapítást tesz a battue-k, forgások, ugrások technikai fejlesztésére és az ezekhez kapcsolódó jelmezváltozásokra (pl.: rövidül a szoknya, a cipő sarkát levágják). (1 pont) Rögzíti, hogy Marie Sallé az érzelmek valóságghű kifejezésére törekszik és a megváltozott tartalom új, színpadi megjelenítést igényel. De itt ez még csak kísérlet. (1 pont) Megállapítást tesz a természetes megjelenésre, (nincs abroncsos szoknya, páróka, maszk). (1 pont)</p>	<p>0-4 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-2 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>24 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>12 pont</p>

2. A feladat a barokk korszak táncművészetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével, hogyan intézményesült a balett a XVII. századi Franciaországban! Válaszában térjen ki a francia Királyi Táncakadémia jelentőségére, az akadémikus balettstílus kialakulására és az udvari balett nyilvános színházba kerülésére. **(rövid esszé)**

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja, hogy az udvari balett stílusának kiteljesedésével, elérkezik az idő a francia Királyi Táncakadémia megalapítására, az akadémikus balettstílus kidolgozására, az Akadémia vívmányainak rögzítésére és a balett hivatásos, nyilvános színházakba kerülésére. A forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, állításait a forrás és az ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0-4 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy a XVII. század második felében intézményesült a balett, hogy XIV. Lajos uralkodása idején, 1661-ben alakul meg az Akadémia. (2pont) . Rögzíti , hogy Franciaországban, Párizsban volt az akadémikus balett központja. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános , illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat, pl.: barokk táncművészet, udvari balett, Napkirály, táncakadémia. (1 pont) Szakszerűen használja a következő konkrét tánc történeti fogalmakat, pl.: pozíciók, táncrögzítés, táncírás, táncmester, akadémikus balett. (1 pont)	0-2 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti a forrásból pl. a Királyi Táncakadémia megalapításának tényét. (1 pont) Megállapítást tesz az Akadémia tevékenységére vonatkozóan (pl.: táncmesterek képzése, a pozíciók rögzítése, lépések tisztázása). (1 pont) Rögzíti a forrásból az akadémikus balettstílus jellemzőit. (1 pont) Megállapítást tesz a hivatásos, nyilvános színházak működésére és az ott táncoló táncosokra (pl.: Auguste Vestris). (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A vizsgázó feltárja az Akadémia megalapításának, az akadémikus balettstílus kialakulásának és a hivatásos színházakba kerülő táncelőadásoknak tényezőit.</p> <p>Rögzíti, hogy a táncmesterek szerepe megerősödik, illetve hogy XIV. Lajos nagymértékben támogatja a táncművészetet. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a táncmestereknek rögzíteni, pontosítani kell a tánclépéseket, mert sok az eltorzított lépés. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, hogy Mazarin bíboros és XIV. Lajos, a Zeneakadémia mintájára, megalapítják a Királyi Táncakadémiát. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy az udvari baettek helyett nyilvános színházi táncelőadásokat mutatnak be. (1 pont).</p>	<p>0-4 pont</p>
<p>Problémaközpontú feldolgozás</p>	<p>A vizsgázó feltárja a XVII. század második felében bekövetkezett fontos tánc történeti eredményeket.</p> <p>Rögzíti a Királyi Táncakadémia jelentőségét és feladatait (pl.: táncmesterek képzése, az akadémikus balettstílus megalapozása). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy innen ered a balettlépések egységes elnevezése, a francia szaknyelv kialakulása. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, hogy a nyilvános színházakban már nem nemesek táncolnak, megjelennek a hivatásos táncosok (pl.: Vestris, Dupré, stb.). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy megjelenik a Feuillet-féle táncírás. (1 pont)</p>	<p>0-4 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-2 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>24 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>12 pont</p>

3. A feladat a balett klasszicizálódásának korszakával kapcsolatos.

Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével Marius Petipa életének és munkásságának legfontosabb eseményeit, meghatározó műveit, tánc történeti jelentőségét! **(hosszú esszé)**

	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja Marius Petipa életének fontosabb állomásait. Ismerteti Petipa munkásságának nagy korszakait, kitér A fáraó leánya, a Csipkerózsika, A hattyúk tava és A diótörő c. balettekre. Bemutatja a Petipára jellemző alkotói jegyeket. A forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, állításait a forrás és az ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0-8 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy pl.: Petipa munkásságának Franciaország és Oroszország voltak a meghatározó színhelyei. (2 pont) Rögzíti, hogy , pl.: Petipa munkássága XIX. sz. második felében bontakozik ki. Oroszországi népszerűségét, amely közel 50 éven át tartott, A fáraó leánya c. balett sikere alapozta meg, 1862-ben. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat: klasszikus balett, balettzene, romantikus örökség, mesebalett, szólista. (2 pont) Szakszerűen használja a következő konkrét tánc történeti fogalmakat: pas de deux, pas de trois, zárt szám, balettkar, rond de jambe fouettée. (2 pont)	0-4 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti , hogy a romantikus hagyomány átkerül Oroszországba (pl. Saint-Léon). (1 pont) Megállapítást tesz pl. Petipa alkotói munkájának kibontakozására. (1 pont) Rögzíti pl., hogy a képen A fáraó leánya c. balettjének egy jelenete látható. (1 pont) Megállapítást tesz a Csajkovszkijjal együtt készített nagy balettekről. (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A vizsgázó feltárja, hogy Petipa Oroszországba kerül, ahol a már jól működő cári színházakban kezdett el dolgozni táncosként, majd koreográfusként.</p> <p>Rögzíti, hogy pl. a balett-tudását Franciaországban szerezte meg. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz táncos pályafutására (pl. Elssler és Grisi partnere is volt). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy már korábban is próbálkozott koreografálással (pl. Bordeaux-ban, stb.). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz spanyolországi működéséről és annak hatásairól (pl.: Don Quijote). (1 pont)</p> <p>Rögzíti, hogy pl.: a cári udvar ízlése hatással van művészi pályafutására. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy a cári színházak minden lehetőséget megadnak alkotói kibontakozásához (pl. sok táncos, nagy színpad, cári támogatás). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy az első, igazán nagy koreográfusi sikerét A fáraó lánya c. balett jelentette. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy Pjotr Csajkovszkij zeneszerzővel való találkozása új korszakot nyitott művészetében. (1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>Probléma-központú feldolgozás</p>	<p>A vizsgázó feltárja Petipa alkotói korszakainak fontosabb műveit és a művek jellemzőit.</p> <p>Rögzíti pl., hogy a romantikus hagyományra építve alakítja ki a klasszikus balett stílusjegyeit és technikáját. (1 pont),</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a szólisták mellett fontos szerepeket szán a kisebb szólistáknak (pas de trois, pas de quatre, stb.) és a balettkarnak is. (1 pont)</p> <p>Rögzíti pl., hogy A hattyúk tava c. balettből a Négy kis hattyú tánca világhírű és ismert. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy A diótörő c. balettben több nemzet karaktertáncai találhatóak meg. (1 pont)</p> <p>Rögzíti pl., hogy a második alkotói korszakában Csajkovszkijjal együttműködve keletkeznek nagy balettjei (a balettzene fejlődése). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a Csipkerózsika c. balett francia meséken alapuló mesebalett. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a Hattyúk tava c. balett híres 32 rond de jambe fouettée-je, a klasszikus balett technikai csúcsa. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy közel ötven éven keresztül alkotta azokat a műveit, amelyek ma is a balettrepertoár alpművei. (1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>44 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>22 pont</p>

4. A feladat a XX. századi egyetemes balettművészettel kapcsolatos.

Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével George Balanchine munkásságának újító jellemzőit a zenehasználatban, a színpadi látványban és a tánctechnikában! Válaszában térjen ki Balanchine fontosabb koreográfiáira! **(hosszú esszé)**

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja a XX. századi amerikai balettművészet legnagyobb alakjának munkásságát. A forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, állításait a forrás és előzetes ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0-8 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a tánc történeti eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy Balanchine a XX. század elején kezdte pályafutását és az amerikai működése az 1930-as évek elejétől 1983-ban bekövetkezett haláláig tartott. (2 pont) Rögzíti , hogy pl.: Oroszországban született, a 20-as években Európában, majd a 30-as évektől kezdve Amerikában, főleg New Yorkban tevékenykedett. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános , illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat, pl.: koreográfus, iskolateremtő, társulat, musical, zeneiség. (2 pont) Szakszerűen használja a következő konkrét tánc történeti fogalmakat: szimfonikus balett, neoklasszikus stílus, Balanchine-balerina. (2 pont)	0-4 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti pl. a képeken látható mozdulati jellemzőket (csípő eltolása, off-balance, balettkar elrendezése). (1 pont) Megállapítást tesz pl. arról, hogy melyik koreográfiákra utalnak a képek (Apolló, Szerenád, Agon). (1 pont) Rögzíti a forrásból pl.: a neoklasszikus jellemzőket (plasztikusság, jelmezek használata). (1 pont) Megállapítást tesz arról, hogy mi a szimfonikus balett (zene és tánc kapcsolata). (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A vizsgázó feltárja George Balanchine munkásságának előzményeit.</p> <p>Rögzíti, hogy pl.: milyen képzést kapott a szentpétervári cári balettiskolában. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz arról, hogy zenei tanulmányai milyen fontos hatással voltak művészetére. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz a Gyagilev-féle Orosz Balett hatásáról. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl., hogy a XX. század elején Amerikában nem volt igazi hivatásos balettiskola. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, hogy pl.: Lincoln Kirstein amerikai impresszárió hívta Balanchine-t Amerikába. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz hogy pl. milyen hatással volt rá az amerikai művészet és életforma. (1 pont).</p> <p>Megállapítást tesz arról, hogy Petipa klasszikus öröksége, hogyan alakul át új neoklasszikus stílussá. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz arról, hogy a Broadway milyen kihívásokat nyújtott Balanchine-nak (musical-ek koreografálása).(1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>Problémaközpontú feldolgozás</p>	<p>A vizsgázó feltárja George Balanchine-nak, a XX. századi amerikai balettművészet megteremtőjének munkásságát, a neoklasszikus balettstílus megszületését.</p> <p>Rögzíti, pl. Balanchine tanulmányait. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz a klasszikus technika megújításáról. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz a zenei ihletésű művekről, a szimfonikus balettekről. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz a balerinák elsőbbségéről, a Balanchine-balerina típusról.(1 pont)</p> <p>Rögzíti, pl.: hogy Balanchine gyakran gyakorló ruhában állítja színpadra a táncosait.(1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz arról, hogy a koreográfiákban a történetmesélés, cselekmény helyett, maga a mozdulat kerül a középpontba. (1 pont)</p> <p>Rögzíti a Balanchine-ballettek lendületességét, hogy a mozdulat az eredeti zenei tempóhoz igazodik. (1 pont)</p> <p>Rögzíti Balanchine fontosabb koreográfiáit (Apolló, Szerenád, Mozartiana, Téma és variációk. (1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>44 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>22 pont</p>

- 5. A feladat a magyar mozdulatművészet kialakulásával és fejlődésével kapcsolatos.**
Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével, hogy milyen előzményei voltak, s hogyan teljesedett ki Szentpál Olga mozdulatművészete! **(rövid esszé)**

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja Szentpál Olga mozdulatművészetének előzményeit, valamint kiteljesedésének folyamatát.	0-4 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a tánc történeti eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy Szentpál Olga munkásságának színhelyei Németország és Magyarország. (2 pont) Rögzíti , hogy Szentpál Olga a XX. század első felének alkotója a magyar mozdulatművészetben: jelentős koreográfiái a 20-as, 30-as években születtek. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános , illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat, pl. expresszionizmus, emancipáció, művészi mozgás, folklór. (1 pont) Szakszerűen használja a konkrét tánc történeti fogalmakat: mozdulatművészet, Dalcroze-ritmika, ritmikus torna, táncjáték. (1 pont)	0-2 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti , hogy Émile Jacques-Dalcroze önálló ritmikai rendszert dolgozott ki. (1 pont) Megállapítást tesz : pl. hogy Szentpál Olga, zenei tanulmányai után, Dalcroze-tanfolyamokon ismerkedett meg a mozgással. (1 pont) Rögzíti pl.: hogy Szentpál Olga elkészítette a Magyar halottas című darabját, amelyben a magyar folklór elemeit is használta. (1 pont) Megállapítást tesz , hogy pl. Szentpál műveiben a művészek expresszív előadásmóddal léptek fel. (1 pont)	0-4 pont
Az eseményeket alakító tényezők feltárása	A vizsgázó feltárja Szentpál Olga művészetének előzményeit. Rögzíti , hogy pl., hogy Dalcroze hellerau-i iskolájában diplomázott. (1 pont) Megállapítást tesz pl.: hogy Szentpál Olga Budapesten Dalcroze-tanfolyamot tartott. (1 pont) Rögzíti , hogy pl. munkásságára hatással volt az expresszionizmus. (1 pont) . Megállapítást tesz , hogy pl., munkássága kapcsolódott a magyar mozdulatművészeti mozgalomhoz. (1 pont)	0-4 pont

Probléma- központú feldolgozás	A vizsgázó feltárja Szentpál Olga mozdulatművészetének állomásait. Rögzíti , pl. hogy iskolát működtet és megszervezi együttesét, a Szentpál Csoportot. (1 pont) Megállapítást tesz , pl. hogy avantgard stílusú, egyéni színpadi művészetet hoz létre. (1 pont) . Rögzíti , pl. hogy Szentpál Olga együttműködött a korszak haladó szellemű művészeivel. (1pont) Megállapítást tesz , pl. hogy a magyar folklór, a magyar irodalom és az aktuális történelmi események ihlették műveit. (1pont)	0-4 pont
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>		
Nyelvhelyesség, megszerkesztettség	A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.	0-2 pont
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24 pont
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12 pont

6. A feladat a magyar néptáncnak az Operaház balettszínpadán való megjelenésével kapcsolatos. Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével kik, milyen szemléletben, milyen művekben vittek néptáncot az Operaház színpadára a XIX. század végén és a XX. század első évtizedeiben! **(rövid esszé)**

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja a magyar néptáncnak az Operaház balettszínpadán való megjelenését, a megfelelő művek és alkotók segítségével.	0-4 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a tánc történeti eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy pl.: a budapesti Operaház színpadán megjelenik a magyar néptánc. (2 pont) Rögzíti , hogy pl. a millenniumi időszakról/ a századfordulótól/ a XIX-XX. század fordulójától kezdve megerősödik az igény a „magyaros balettek”, később a nemzeti balettek iránt. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános , illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja az általános tánc történeti fogalmakat pl. népies, felvonás, műzene, romantikus szimbólumok, néptánc, dekorativitás. (1 pont) Szakszerűen használja a konkrét tánc történeti fogalmakat, pl. Borica tánc, „magyaros balett”, népies műtánc, nemzeti balett. (1 pont)	0-2 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti a kép alapján , hogy pl.: a Viora című balett „magyaros balett” volt. (1 pont) Megállapítást tesz , hogy pl.: ebben a műben Mazzantini Lajos olasz származású balettmester székely paraszt táncosokkal táncoltatja el a Borica táncot. (1 pont) Rögzíti , pl. hogy Harangozó Gyula a magyar nemzeti balett megteremtője. (1 pont) Megállapítást tesz , pl. hogy a magyar nemzeti balett műfajának legsikerültebb alkotása A csárdajelenet c. balettje volt. (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A tanuló feltárja a magyaros balettek megjelenésének ideológiai okait.</p> <p>Rögzíti, pl. hogy a millenniumi események a magyar nemzeti öntudat megerősödésének következményei. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, pl. hogy a táncművészetben a nemzeti öntudat megerősödésének következménye, hogy megjelenik a „magyaros balettek” iránti igény. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, pl. hogy a külföldi koreográfusokkal szemben is érvényesült ez az elvárás (Mazzantini Lajos Csárdás és Viora c. balettjei). (1 pont).</p> <p>Megállapítást tesz, hogy pl.: ezekben a darabokban magyar téma, magyar zene és magyar néptánc szerepelt a nemzeti érzés igazolására. (1 pont)</p>	<p>0-4 pont</p>
<p>Probléma-központú feldolgozás</p>	<p>A tanuló feltárja a XX. század első felének magyar balett törekvéseit.</p> <p>Rögzíti, pl. hogy Brada Ede, Jan Cieplinski és Harangozó Gyula egyaránt készítettek magyar, népies témájú baletteket. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, pl. hogy Brada Ede Mályvácska királykisasszony c. mesebalettje álnépies karakterű balett volt. (1 pont).</p> <p>Rögzíti, pl. hogy Jan Cieplinski Magyar ábrándok c. balettjében a Gyöngyösbokréta hatása is érződik. (1pont)</p> <p>Megállapítást tesz, hogy pl.: Harangozó Gyula: A csárdajelenet c. balettjével megszületett a magyar néptánc elemeit felhasználó, magyar témájú nemzeti balett. (1 pont)</p>	<p>0-4 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-2 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>24 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>12 pont</p>

7. A feladat a XX. századi magyar balettművészethez kapcsolódik.

Mutassa be a források és előzetes ismeretei segítségével, hogy milyen hatást gyakorolt az Operaház balettegyüttesének fejlődésére az olasz és az orosz balettművészet az 1940-es évekig! (hosszú esszé)

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja az Operaház balettegyüttesének megszületését és a társulat fejlődését alakító olasz és orosz hatásokat. A forrás felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, állításait a forrás és előzetes ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0-8 pont
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a tánc történeti eseményeket térben és időben elhelyezi. Rögzíti , hogy pl.: az Operaház a XIX. század második felében, 1884-ben nyílt meg, hogy az első években olasz balettmesterek tevékenykedtek nálunk, hogy az 1800-as évek végén, majd az 1910-es években neves orosz balettegyüttesek turnéztak Budapesten. (2 pont) Rögzíti , hogy pl.: az Operaház (Ybl palota) Budapesten, az Andrássy úton található. (2 pont)	0-4 pont
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános , illetve a témához kapcsolódó konkrét tánc történeti fogalmakat. Szakszerűen használja a következő általános tánc történeti fogalmakat, pl.: operabalett, társulat, balettkar, turné, virtuozitás. (2 pont) Szakszerűen használja a következő konkrét tánc történeti fogalmakat, pl. nemzeti balett, karakterbalett, scenika, szólista. (2 pont)	0-4 pont
A források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. Rögzíti , pl. hogy az olasz balettmester, Guerra Miklós/Nicola Guerra fejlesztette a magyar táncosok technikai tudását. (1 pont) Megállapítást tesz , hogy az olasz balett-technika volt az irányadó egész Európában és az Operaház balettegyüttese számára is. (1 pont) Rögzíti , pl. hogy az Orosz Balett (Ballets Russes) budapesti vendégjátékai hatottak a magyar táncrepertoárra és a művek szemléletére. (1 pont) Megállapítást tesz , a karakter-balettekről és a nemzeti balett igényéről. (1 pont)	0-4 pont

<p>Az eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>A vizsgázó feltárja az operaházi társulat és a balettek újításainak előzményeit.</p> <p>Rögzíti, hogy, pl.: az Operaház balettegyüttese a Nemzeti Színház baletthagyományait folytatta. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, pl. hogy kezdetben az olasz származású Campilli Frigyes vezette az együttest. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz, pl. hogy a minta a Bécsi Operaház balett-ízlése volt. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. az olasz balett-technika európai elismertségéről. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, pl. hogy az első években szinte csak nők voltak a társulatban. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. a balettkar technikai színvonalának emelésére. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. a híres orosz társulatok turnéiról. (Maria Petipa, a Gyagilev-együttes). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. a nemzeti balett iránt támasztott elvárásokról. (1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>Problémaközpon tó feldolgozás.</p>	<p>A vizsgázó feltárja, hogy az olasz és orosz balettművészet képviselői milyen hatást gyakoroltak az operaházi balett fejlődésére.</p> <p>Rögzíti, hogy Magyarországon ekkor még nem volt balettképzés. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a tánckar és a szólisták technikai tudását is fejleszteni kellett. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy a tánctudás tökéletesítését olasz balettmesterek (Smeraldi, Mazzantini, Guerra) segítették. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz arról, hogy a repertoárt is fejleszteni kellett. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, hogy pl. karakterbalettek és nemzeti témájú, stílusú balettek is kerültek a repertoárba (Csárdás, A törpe gránátos). (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy 1912-ben az Orosz Balett társulata látogatott Budapestre. (1 pont)</p> <p>Rögzíti, pl. hogy új, korszerű, különleges látványvilágú darabokat láthatott a magyar közönség. (1 pont)</p> <p>Megállapítást tesz pl. arról, hogy ezeknek nyomán készültek új magyar balettek (A fából faragott királyfi). (1 pont)</p>	<p>0-8 pont</p>
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>		
<p>Nyelvhelyesség, megszerkesztettség</p>	<p>A Pontozási szabályok c) pontja alapján értékelhető.</p>	<p>0-8 pont</p>
<p>A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM</p>		<p>44 pont</p>
<p>ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM</p>		<p>22 pont</p>

A feladatok forrása (II):

1. Vályi Rózsi: A táncművészet története Zeneműkiadó Bp. 1969.
Mademoiselle Marie Salle, Louis-Michel van Loo festménye; www.geriwalton.com
Nicolas Lancret olajfestménye Mademoiselle de Camargo Dancing; wikimedia.org
2. Lully Armide című operájának bemutatója a Palais-Royalban, 1761-ben. Gabriel de Saint-Aubin munkája.
Bostoni Szépművészeti Múzeum; wikimedia.org
Plates of the Five Positions of the Feet from “Le Maître à Danser” by Pierre Rameau, 1725 (részlet)
<http://www.dancetrain.com.au/wp-content/uploads/2016/02/DT-5-positions.jpg>
Auguste Vestris (1760-1842) Nfrench Dancer Line Engraving English 1781, Poster Print by Granger Collection
Vályi Rózsi: Az akadémiai tánc in Táncstudományi Tanulmányok Magyar Táncművészek Szövetsége, Bp.
3. Fanny Cerito és Arthur Saint-Leon, 1847
Marius Petipa; https://www.operaandballet.com/photos_info/performance/Ballet_night_in_3_acts_Great_Petipa_/1496054222_marius-petipa_7-t.jpg
Részlet a fáraó lánya című balettfilmből;
http://www.balettmuveszet.hu/pages/balettmuveszet/contents/static/44/1351321020_600x500.jpg
<http://www.hangvilla.com/media/eloadasok/big/hattyuktavaweb.jpg>
The Royal Ballet in the Garland Dance, Act I, The Sleeping Beauty, 2011, fotó:Johan Persson
http://cdn.classical-music.com/sites/default/files/imagecache/623px_wide/oldnutcracker-getty_625.jpg
Major Rita – Gara Márk: Az európai színpadi tánc, MTE, Budapest 2017.
4. Igone de Jongh és Jozef Varga, Fotó: Angela Sterling; <https://www.operaballet.nl/>
New York City Ballet's George Balanchine, Arthur Mitchell,1963. Fotó: Martha Swope/NYPL
New York City Ballet in Serenade. Fotó:Paul Kolnik.
Marcelo Gomes, 2013 American Ballet Theatre <https://artsmeme.com/2013/07/12/gomes-transcends-in-balanchines-apollo/>
Táncpoétikák - szöveggyűjtemény a reneszánsztól a posztmodernig (Szerk.: Fuchs Livia)
L'Harmattan Kiadó Bp. 2008.. 99. old.
5. Émile Jaques-Dalcroze, Encyclopædia Britannica, Inc.
Diskay: Szentpál Olga a Medvetáncban (zene: Bartók Béla, kosztüm: Jaschik Álmos),1923,
MTA BTK Művészettörténeti Intézet
Szentpál–XVI–XVII. századi magyar tánczene: Magyar halottas (Szentpál-csoport, 1936);
Magyarország a XX. században, III. kötet Babits Kiadó, Szekszárd, 1996-2000
Vincze Gabriella: A magyar mozdulatművészet története és néhány motívumának nemzetközi párhuzama
- doktori dissz., 50.old., 2015
6. Harangozó Gyula; Magyar Színházművészeti Lexikon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1994
(<http://mek.niif.hu/02100/02139/html/img/286.jpg>)
Brada Ede, Magyar Színházművészeti Lexikon (1929-1931, szerk. Schöpflin Aladár)
Szabados Károly: Viora , Debreceni Egyetem elektronikus Archívum
Kőszegi Ferenc mint Mézeskalács huszár és Szalay Karola mint Cigányleány;
<http://szalaykarola.oszk.hu/kepek/nagy/magyar1n.jpg>
7. Nirschy Emília: A művészi tánc Táltos Kiadó Bp. 1918.
Budapesti Hírlap 1912. december 31-i szám.
Campilli Frigyes, a Nemzeti Színház balettmestere 1847 és 1884 között. Borsos József felvétele, albumin, kabinetportré. OSzK SzT KB 5922/1.Magyar Színháztörténet, Budapest 1990
George Barbier :Vaslav Nijinsky , 1913
https://michelinewalker.files.wordpress.com/2012/07/george_barbier_nijinsky_1_1286_33.jpg
Alekszandr Porfirjevics Borogyin: Igor herceg (Polóviai táncok), Vldimir Ivanov és a Mojszejev Táncgyűttes (Britannica.com)
Bartók Béla: A fából faragott királyfi előadása, Operaház, 1935., fotó: Vajda M. Pál.,
Országos Széchényi Könyvtár, Budapest.